

Et filmessay av Ellen Ugelstad

Making Sense Together

- om makt og avmakt i psykiatrien

Regi: **Ellen Ugelstad** Manus: **Einar Sverdrup, Ellen Ugelstad**
Foto: **Audun G. Magnæs, Ellen Ugelstad** Klipp: **Kirsti Marie Hougen**
Lyddesign: **Håkon Lammetun** Komponist: **Bergmund Waal Skaslien**
Utviklingsprodusent: **Kristian Mosvold, Substans Film** Produsert av: **Twentyone Pictures**
Medvirkende: **Edvin Anstensrud, Trine Wiggen, Stig Frode Henriksen, Christina Orbekk Nikolaisen, Hilde Olaussen, Marianne Mork Larsen, Toni Usman, Harriet Lexow, Stig Mass Andersen, Andreas Boe Færo, Leif Jonny Mandelid**

FOND FOR
LYD OG BILDE
Kulturrådet

Billedkunstneres
Vederlagsfond

SLUTTRAPPORT

Søker-organisasjon: Rådet for psykisk helse

PROSJEKT

Making Sense Together

-et filmessay om makt og avmakt i psykiatrien

FORORD

Hensikten med denne rapporten er å gjøre rede for arbeidsprosessen og gjennomføringen av prosjektet Making Sense Together som mottok toårig støtte fra Ekstrastiftelsen i 2017. Making Sense Together er en hybrid-film på 68 min. som blander dokumentar og fiksjon.

Kort om filmen Making Sense Together:

Gjennom fem nære og personlige vitnesbyrd belyser filmen maktstrukturer i helsevesenet fortalt av både brukere, pårørende og ansatte. Hvordan fungerer mennesker i samspill med systemene? Hva gjør oss til medmennesker, hvilke roller får man og hvilke trer man inn i? Filmen forteller også en fiktiv historie om en mor og en sønn og deres møte med helsevesenets byråkrati. Uten å forenkle eller fordømme viser denne filmen hva avmaktsfølelse kan gjøre med menneskers mentale helse og selvbilde.

Prosjektet har vært driftet av undertegnede som både er regissør, produsent og lanseringsansvarlig. Under det første året (dvs. selve produksjonen av filmen) har jeg hatt nære samarbeid med hovedfagfunksjonene; Einar Sverdrup på manus, Audun Magnæs på foto, Kirsti Marie Hougen som klipper og Håkon Lammetun hos Lydhodene. Deres kreative fagkunnskap har bidratt til at denne filmen ble gjennomført kunstnerisk og innholdsmessig i tråd med mine visjoner. Uten dem – ingen film!

Dette er et filmessay som involverte både brukere pårørende og ansatte, samt en del ulike samarbeidspartnere gjennom hele lanseringsperioden. En stor takk til de medvirkende som delte sine historier – først sammen med meg foran kamera, og etterhvert et stort publikum rundt omkring i landet. En spesiell takk til Stig Mass Andersen, AKA Bipolar Superstar som også har bidratt i lanseringsarbeidet med konserter, sittet i paneler og vært med på besøk til ulike institusjoner.

Jeg vil takke alle som har støttet prosjektet og hjulpet den til å finne en form og ett uttrykk, til å finne sin kjerne. Takk til alle festivaler og visnings-renaer som har tatt den imot på mange plattformer hvor jeg har hatt mulighet til å formidle filmen og dens tematikk. Spesielt vil jeg takke Rådet for psykisk helse og Ekstrastiftelsen som gjorde det mulig å gjennomføre dette prosjektet. I tillegg til Fritt Ord, Kulturrådet, Viken og BKV (Billedkunstnernes Vederlagsfond), som også bidro til finansieringen av filmen. Og til slutt til Oslo Pix Filmfestival, ved programmerer Cato Fossum som gav filmen en lanseringsplattform og Gunnar Brox i SepRep.

Tusen takk!

SAMMENDRAG

Bakgrunn for prosjektet:

Making Sense Together er en dokumentarfilm som undersøker forholdet mellom makt og avmakt i psykiatrien. Gjennom fem nære og personlige vitnesbyrd belyser filmen maktstrukturer i helsevesenet fortalt av både brukere, pårørende og ansatte.

Jeg er selv pårørende til en bror som har vært inn og ut av helsevesenet i over 20 år. Jeg har tidligere laget filmen *Indian Summer* (også støttet av Ekstrastiftelsen) hvor jeg fulgte han med kamera gjennom syv år. *Indian Summer* handler om min bror som lever med diagnosen schizofreni. Filmen er et poetisk portrett av en ung manns kamp for egen verdighet og det å klare seg selv. I *Making Sense Together* går jeg fra den personlige tematikken i *Indian Summer* til å undersøke forholdet mellom makt og avmakt i psykiatrien. Jeg har vært opptatt av hvilke roller vi får, hvilke roller vi trer inn i og hvem vi blir i møte med et system.

Målsetning:

Å skape bevissthet om hvordan maktstrukturer utspiller seg i psykiatrien og hvordan de påvirker pasienter, pårørende og helsepersonell.

Kjernemålgruppen er alle som er direkte berørt av tematikken:

- Brukere
- Pårørende
- Helsepersonell

Gjennomføring og resultater

Både det første og andre prosjektåret har gått etter planen. Det ble gjort noen justeringer på fremdriftsplanen det første året, pga. av fremskyndet premiere på festivalen Oslo Pix. Selve utvikling- og produksjonsprosess hadde forholdsvis enkle produksjonsforutsetninger. Resultatet er bedre enn jeg forventet og oppnådd mange av målene jeg hadde satt meg mtp. å engasjere publikum, øke bevisstheten og vise filmen i ulike sammenhenger i både helse, kunst og filmsammenheng. Jeg ønsket å nå pårørende, brukere og ansatte og bygge dialog og bro mellom disse ulike «kategoriene». Det har vært arrangert mange spesialvisninger med paneler som har inneholdt både kulturinnslag og debatter hvor brukere, pårørende og fagfolk har deltatt. I tillegg har jeg vist filmen på de fem store festivalene her i Norge; Oslo Pix, Bergen Internasjonale Film Festival, Human Rights Human Wrongs, DokVolda og Nordic Docs. Dette er festivaler man melder på til og som vurderes av en jury før man eventuelt blir valgt ut. Jeg hadde ikke regnet med å komme med på alle.

Dette er en film som (dessverre) ikke går ut på dato. Filmen lever videre og jeg får mange henvendelser når det gjelder visninger og kjøp av lisens til undervisning. F.eks. skal Mastergraden i Psykososial arbeid, ved Høgskolen i Østfold skal bruke den fast i to kurs gjennom de tre neste årene og det treårige forskningsprosjektet «Bedre Pårørendesamarbeid» ved Senter for Medisinsk Etikk skal ta den i bruk for 15 DPS enheter og i 7 helseforetak. Jeg fikk også nylig en henvendelse fra Helseetaten som vil bruke den til opplæring av koordinatorene i alle bydelene i Oslo Kommune. Det eksisterer også en nettside som tilhører prosjektet og en VIDEO ON DEMAND løsning for de som vil strøme filmen. Prosjektet vil også leve videre gjennom #makingsensetogether som er en videreføring av tematikk, men gjennom et kunstprosjekt som skal gå over det neste året.

Innholdsfortegnelse

- Kap 1: Bakgrunn for prosjektet
  - Kap 2: Målsetning og målgruppe
  - Kap 3: Prosjektgjennomføring og arbeidsmetode
  - Kap 4: Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering
  - Kap 5: Oppsummering/konklusjon/videre planer
- Vedlegg

Kap 1: Bakgrunn for prosjektet

Making Sense Together er en dokumentarfilm som undersøker forholdet mellom makt og avmakt i psykiatrien. Gjennom fem nære og personlige vitnesbyrd belyser filmen maktstrukturer i helsevesenet fortalt av både brukere, pårørende og ansatte.

Jeg er selv pårørende til en bror som har vært inn og ut av helsevesenet i over 20 år. Jeg har tidligere laget filmen *Indian Summer* hvor jeg fulgte han med kamera gjennom syv år. I denne filmen går jeg fra den personlige tematikken til å undersøke forholdet mellom makt og avmakt i psykiatrien. Jeg har vært opptatt av hvem vi blir i møte med et system og hvilke roller vi får.

Hvilke roller får vi, hvilke roller trer vi inn i, i møte med hverandre og i møte med et system?

Jeg har hatt to filmprosjekter i samarbeid med Rådet for psykisk helse (begge har vært to-årige) og et tredje er på vei. Jeg er utrolig fornøyd med fagkompetansen de besitter. Gjennom diskusjoner med Rådet for psykisk helse i utviklingsfasen bidro de med gode innspill som ble viktige for filmen og arbeidsprosessen. Samarbeidet ble innledet lang tid før filmen fikk midler fra Extrastiftelsen som dermed bidro å forme essensen i prosjektet. I denne prosessen kommer man til kjernen av det man ønsker å formidle. Sånn sett er samarbeidet uvurderlig og avgjørende både for den ferdige filmen og lanseringsarbeidet som gjøres i år nummer to.

Produksjon (første år):

Det har vært en veldig lærerik prosess på flere nivåer. Dette var en oversiktlig produksjon å gjennomføre: Det var opptak under kontrollerte forhold og vi var et lite team og gjennomføring gikk etter planen uten store hindringer eller utforutsette problemer. Vi filmet på en teaterscene med skuespillere, mens intervjuene med de medvirkende ble filmet i et og samme rom, med én type lyssetting. Vi har også brukt arkivbilder og filmet på location gjennom ulike årstider, både landskapsbilder og fra byen. Jeg jobbet med samme klipper som på *Indian Summer*, Kirsti Marie Hougen. Det var et riktig valg og vi hadde en veldig god prosess. Jeg hentet inn en ny klipper, Gry Marhaug, de to siste ukene, noe vi hadde avklart på forhånd, da Kirsti Marie jobber som gartner i sommerhalvåret og hadde permisjon i en avgrenset periode for å klippe *Making Sense Together*. Et mål var også å skape trygge rammer rundt tilbakemeldingsprosesser. I sluttspurten inviterte vi både programmerer Cato Fossum, fra Oslo Pix, Kalle Løchen, konsulent Viken Filmsenter, fotografen Audun Magnæs, en fagperson (fra SepRep) og en ekstern klipper til gjennomsyn og refleksjon. Dette gjorde vi på Kunsternes Hus Kino, hvor vi leide kinoen og så filmen på stort lerret før siste klippeinnsjutt. Tilbakemeldingsprosesser kan være ganske ulike, men jeg hadde som mål å samle flere, vise på stort lerret og ha god tid. Ikke bare sende en lenke hit og dit. Dette ble veldig konstruktivt.

Som et nytt grep i utviklingsfasen, deltok jeg på *en Outreach, distribusjon og formidlingsworkshop* i regi av NFI LAB og EDN (European Documentary Network) tidlig i prosessen slik at jeg kunne starte arbeidet med å utvikle en lanseringsplan parallelt med å produsere filmen. Det har hatt mye å si for resultatene jeg oppnådde i lanseringsåret. (dvs. prosjektår to.) Tidligere har produksjon og lansering vært helt separate prosesser. Gjennom workshopen ble det formulert en visjon for lanseringsarbeidet og vi satte også flere mål. Dette formet igjen den kreative prosessen og hvordan vi gikk frem med å synliggjøre filmen underveis, bygge et publikum, engasjement og interesse. Jeg presenterte også *work-in-progress* på Dokumentarkonventet 2017, Nordic Docs 2018 og Grandseminaret til PIO i desember 2017. Som en del av en ny lanseringsstrategi ble også kortfilmen *Møterommet* produsert og eksisterer som en selvstendig kortfilm; en film i filmen. En såkalt «gradual-release» strategi.

Det er det første prosjektet hvor jeg er både produsent og regissør. Tidligere har jeg vært coprodusent, men her var jeg altså hovedprodusent. Kristian Mosvold bistod som utviklingsprodusent. Underveis jobbet jeg selv som fotograf på intervjuene, mens Audun Magnæs, gjorde størsteparten av fotograferingen hvor skuespillere var involvert. I etterarbeidet jobbet jeg med kolorist og lyddesigner som var relasjoner jeg hadde etablert fra tidligere prosjekter, og som jeg bygget videre på. Fikk også støtte til å bruke norsk komponist (fra FFLB) og utforsket en ny relasjon med Bergmund Waal Skaslien, en komponist jeg har kjent lenge uten at jeg har hatt mulighet til å jobbe med han.

Siri Nerbø var involvert som produsentassistent mot ferdigstilling og hjalp til med sluttsjutt, premiere og ble med over i lanseringsarbeidet, på visninger knyttet til OSLO PIX, Bergen Internasjonale Film Festival, HUMAN internasjonale Film Festival og spesialvisninger blant annet på Stortinget, hos Helse og omsorgskomiteen. Hun har igsp bistått meg i arbeidet med lydrettigheter. Her har det virkelig vært «learning by doing». Rettighetsarbeid på musikk er veldig komplisert, hvor både master-, synkronisering- og publiseringsrettigheter skal klareres. (En låt kan ha opptil fem aktører involvert som man skal ha godkjenning fra). I tillegg skal

bruksområder være klarert, på alle plattformer (Internett, kino, spesialvisninger, Tv osv.), noe som ofte kan være vanskelig å få til.

Har også hatt et bra samarbeid med designer Camilla Dingsøy som lagde plakat og annet grafisk materiell som gav filmen en signatur (se vedlegg) og hun fungerte som konsulent så jeg kunne løfte designet på nettsiden, som ble utformet av undertegnede.

Filmen ble ferdigstilt noe tidligere enn først planlagt da Oslo Pix ønsket seg verdenspremiere 5. juni 2019. Oslo Pix var en god lanseringsplattform for filmen. Det ble to visninger på Saga kino som var utsolgt begge dager. I tillegg lå den ene visningen under programmet *Oslo Pix Politikk* hvor vi arrangerte paneldebatt i etterkant. I panelet satt Stig Mass Andersen AKA [Bipolar Superstar](#), (medvirkende i filmen) Birgit Valla (psykologspesialist), Kari Kjørnås Kjos (Frp) og undertegnede. Ordstyrer var Eva-Lotta Sandberg.

Lansering og formidling (andre år):

Jeg er også tilfreds med at jeg fikk laget en «film i filmen», dvs. at både kortfilmen «Møterommet» og «Making Sense Together» kom ut av dette prosjektet. «Møterommet» har også mottatt flere priser, blant annet Timeglasset og Hederlig Omtale under Nordic Docs og ble tatt ut til Høstutstillingen. [Les om filmen og juryuttalelser her](#). Filmen vant også pris på en festival i Sveits i fjor høst. «Møterommet» var ikke noe jeg planla før jeg startet, men en del av lanseringsstrategien og en vei som ble til mens jeg gikk, mye takket være en «Outreach og distribusjons workshop», jeg deltok på i regi av NFI LAB og EDN, da jeg var i tidlig utvikling.

Lanseringsåret gikk bedre enn forventet, det har vært stor interesse for å undersøke og debattere forholdet mellom makt og avmakt i psykiatrien. Jeg hadde færre visninger planlagt, enn det som faktisk ble resultatet. *Møterommet* hadde bidratt til å skape forventninger og engasjement hos publikum før *Making Sense Together* ble ferdig. Lanseringsperioden startet opp i juni 2018 og Oslo Pix markerte oppstarten på dette arbeidet. Gjennom ulike visninger og samarbeid med ulike aktører, var målet å nå ulike målgrupper over hele landet og engasjere, debattere og øke bevissthet. Vi ønsket blant annet å gjennomføre en del spesialvisninger og samtaler som engasjerte til etisk og politisk debatt om psykisk helsearbeid. Siri Nerbø og Eva Lotta Sandberg bidro til gjennomføringen av ulike arrangementer og jeg fikk også hjelp med sosiale medier av Benedicte Nerdrum Bøgwald gjennom hele lanseringsperioden noe som bidro til bedre synlighet og engasjement.

Vi samarbeidet blant annet med Rådet for psykisk helse som også har gjort en uvurdelig innsats i spredningsarbeidet. Lanseringen av *Making Sense Together* involverte og knyttet til seg mange ulike festivaler, organisasjoner og institusjoner: Human Film festival, BIFF Filmfestival, Oslo Pix, Volda Dok Festival, Nordic Docs, Kunstnernes Hus Kino, Vega Scene, Teknisk Museum (Reserachers Night) DKS, LPP (Pårørendeforeningen) i Tromsø, Verdensteateret i Tromsø, Cinemateket i Trondheim, Psykologisk studentforening, Bergen, Universitet i Nord Norge, Senter for medisinsk Etikk, Universitetet i Oslo, Universitet i Nordland, Stortinget (helse og omsorgskomiteen) Amaliedagene, Litteraturhuset i Fredrikstad, SepRep som videreutdanner psykologer og helsefagarbeidere) og aktører som artisten Bipolar Superstar. Gjennom festivaler og invitasjoner til fagfora har det vært spesialvisninger av filmen i Trondheim, Fredrikstad, Hamar, Tromsø, Nordfjordeid og Bergen. Panelene som ble arrangert i etterkant av visninger har representert et mangfold av mennesker, både politikere, fagfolk, brukere og ansatte. (se vedlegg)

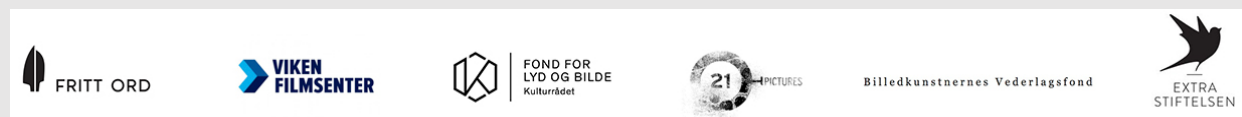
Jeg har utarbeidet ulike opplegg med foredrag og film som har vært brukt på konferanser, fagdager osv. hvor både brukere, ansatte og fagfolk har vært tilstede blant annet Skjelfoss Psykiatriske, Trasopp klinikken og etterutdannelsen til SepRep. Stig, som er en av de medvirkende og som kaller seg Bipolar Superstar har også vært deltagende på flere arrangementer.

Finansieringskilder og finansieringsplan

Vi mottok færre midler enn vi budsjetterte for til produksjon, mens i lansering kom vi så og si i mål. Derfor har vi justert ned på totalbeløpet på produksjon, og kuttet på utgifter til f.eks. leie av klipperom, lønn til produsent og regissør, forhandlet frem bedre avtaler med underleverandør av lyd, fargekorrigering. Ut ifra opprinnelig finansieringsplan har vi fått mindre støtte fra noen, mer fra andre, mens noen finansieringskilder fikk vi ikke fra i det hele tatt (F.eks. ingen midler fra Norsk Filminstitutt, selv om jeg søkte fem ganger!) eller NRK, men derimot fått et mye høyere beløp fra Viken Filmsenter som gav 350 000 kr (i stedet for 100 000). Lønnsutgifter ble justert ned da alle som har vært involvert har brukt faktura og ikke lønn siden jeg har et enkeltpersonsforetak. Unntaket var til klipper Kirsti Marie Hougen. Egeninvestering er større enn hva som lå i budsjettet, men jeg mottok våren 2018 kunstnerstipend som gjorde det mulig at jeg kunne legge inn en større egeninnsats.

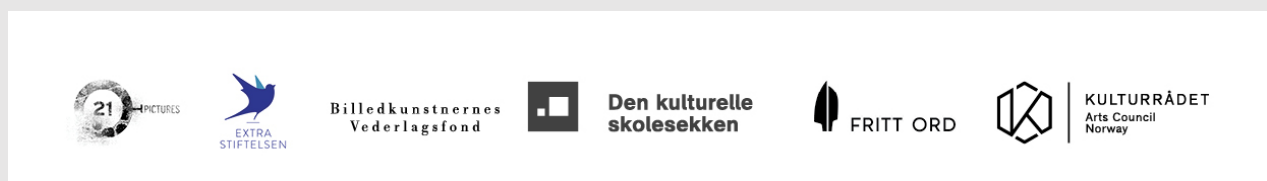
Produksjon mottok støtte fra:

EXTRASTIFTELSEN HELSE OG REHABILITERING
VIKEN FILMSENTER
FOND FOR LYD OG BILDE
FOND FOR LYD OG BILDE - NORSK MUSIKK I AUDIOVISUELLE
NFI LAB
FRITT ORD
BILLEDKUNSTNERNES VEDERLAGSFOND

Lansering mottok støtte fra:

EXTRASTIFTELSEN HELSE OG REHABILITERING
KULTURRÅDET TVERRFAGLIG ARRANGEMENTSSTØTTE
FILM OG KINO / DKS
FRITT ORD
BILLEDKUNSTNERNES VEDERLAGSFOND

Kap 2: Målsetning og målgruppe

Målsetning:

- Å skape bevissthet om hvordan maktstrukturer utspiller seg i psykiatrien og hvordan de påvirker pasienter, pårørende og helsepersonell.

Kjernemålgruppen er alle som er direkte berørt av tematikken:

- Brukere
- Pårørende
- Helsepersonell

Vi ønsker å nå alle som er direkte berørt av tematikken eller som beskjeftiger seg med den; pasienter, pårørende, fagfolk, helsepersonell, psykologstudenter, journalister, politikere.

Kap 3: Prosjektgjennomføring og arbeidsmetode

Når det gjelder den praktiske gjennomføringen vil jeg vise til kapittel 1 hvor jeg beskriver prosessen med å lage filmen og også lanseringsprosessen. Under utdyper jeg noe mer.

Utdypende beskrivelse av produksjon:

- Metode

Basert på intervjumateriale gjort med personer som har erfaringer fra psykiatrien, valgte jeg sammen med de medvirkende hendelser som belyste forholdet mellom makt og avmakt. For å utdype tematikken kombinerte jeg nytt materiale med arkivbilder, tekstplakater og en fiktiv historie om en mor og sønn og deres kamp mot helsevesenets byråkrati. Forholdet syk / frisk er i utgangspunktet en maktrelasjon slik mye av dagens helsevesen fungerer og gjennom den iscenesatte historien ville jeg skildre hvordan det kommer til uttrykk hos de som blir en del av systemet.

- Struktur og dramaturgi

Tema makt og avmakt belyses fra fem ulike perspektiver, både pårørende, pasienter og ansatte får komme til orde. Filmen deles inn i fem kapitler som brytes opp av en dramatisert scene med skuespillere. Her arbeidet klipper og jeg med en assosiativ og essayistisk metode. Vi var opptatt av å skape gjenkjennelse, og at gjenkjennelse var vårt dramaturgiske verktøy. Jeg tror at gjenkjennelse kan bidra til dialog om endring og hvordan man kan gjøre omsorg bedre. Blir man for enspora i dramaturgien, går man fortore i skyttergraven og forsvare sin posisjon. Historien om Ketil og moren var skildret og fokusert på et ansvarsgruppemøte og «livet som bare fortsetter og fortsetter» gjennom bruk av bilder fra ulike årstider. Tekstplakatene og poetiske bilder ble brukt for å ta oss videre i fortellingen og gi refleksjonsrom til publikum. På den måten kunne publikum tenke selv og være medskapende i fortellingen.

Metode lansering.

Formidlings- og distribusjonsarbeid ser jeg på som en form for kunstnerisk aktivisme og det har blitt en viktigere og viktigere del av mitt virke. Det siste året har jeg skreddersydd formidlingsarbeidet og hatt fokus på impact/sosial endring, spesifikt rettet mot feltet helse og kunst. Dette er en utmerket måte å skape både økt engasjement og et større og bredere marked på sikt. Som nevnt over har jeg arrangert debatter, paneler, site-specific visninger og live-performance knyttet til visninger. Jeg har vist filmene i fagfora, hos brukerorganisasjoner, på Stortinget, hos helse- og omsorgskomiteen, i møterom, konferanser, institusjoner og på Universiteter flere steder i landet. Jeg opplever stor etterspørsel etter slike type visninger og at filmene kommer inn i en kontekst med ulike diskurser knyttet til tematikk. I etterkant av visninger har jeg fått mange henvendelser om kjøp av lisens, foredrag og lignende.

Kap 4: Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering

Lanseringen av *Making Sense Together* involverte og knyttet til seg mange ulike festivaler, organisasjoner og institusjoner, som nevnt i kapittel 1. Dette har skapt et godt nettverk og potensiale for videre distribusjon og salg, som jeg kan bygge videre på. Gjennom spesialvisninger av filmen i Trondheim, Fredrikstad, Hamar, Tromsø, Nordfjordeid, Bergen etc. har vi laget oss et dokument over organisasjoner og målgrupper som vi har invitert til visninger. Dette blir et viktig verktøy for oss for å nå nye segmenter i målgruppa.

Et konkret eksempel på etterspørsel etter lisens og formidlingspakke er henvendelsen jeg fikk etter visningen vi arrangerte i samarbeid med Senter for medisinsk etikk. De ønsker nå å integrere filmen i sitt prosjekt "Bedre Pårørendesamarbeid" (som involverer 15 DPS-enheter i 7 helseforetak) og vil bruke filmen i internundervisning. Her er deres uttalelse:

Jeg har hatt gleden av å se filmen "Making Sense Together" to ganger. I tillegg til å være en film av veldig høy kunstnerisk kvalitet, er det en film som på kort tid klarer å presentere komplekse, viktige og kontroversielle spørsmål på en balansert og nyansert måte. Innholdet i filmen stemmer svært godt med den forskningen vi selv har gjort <https://www.med.uio.no/helsam/forskning/prosjekter/pet/index.html> og det vi kjenner til av annen forskning på feltet. Filmene er også velegnet til å fremme refleksjon og dialog, ikke minst fordi den viser dilemmaene som alle de ulike aktørene står i, heller enn å fremstille enkeltgrupper eller aktører som syndebukker.

Reidar Pedersen, Professor og senterleder
Senter for medisinsk etikk, Institutt for helse og samfunn
Det medisinske fakultet, Universitet i Oslo

Presse

Når det gjelder informasjons- og pressearbeid har vi fått mer synliggjøring enn vi planla. Det har vært oppslag i Rushprint, Montages, Magasinet Psykisk Helse, Klassekampen, Vårt Land, Ny Tid, Dagavisen, Aftenposten, NRK og radioinnslag på Studio 2/P2. Jeg er godt fornøyd med resultatet her. På nettsiden finnes en lenke til presseoppslag av filmen og det ligger som vedlegg i denne rapporten. <https://www.makingsensetogether.com/presse>

Kap 5: Oppsummering/konklusjon/videre planer

Vi ønsker å tilby interesseorganisasjoner, politikere og andre visning av filmen i egen regi (info er tilgjengelig via nettside). Det er også utarbeides en plattform for å kjøpe lisenser og nedlastning av filmer. F.eks. vil en brukerorganisasjoner rundt omkring i landet få mulighet til å lage et arrangement hvor de har tilgang på film og en visningsguide. Filmen legges også ut på strømmetjenesten Vimeo hvor man kan leie eller kjøpe filmen. Gjennom Den kulturelle skolesekken skreddersydde jeg i fjor undervisningsopplegg og det kan jeg fortsatt tilby ut mot utdanningssektoren. I skoleåret 2019/2020 skal jeg ut med filmen i Den kulturelle skolesekken Østfold i to uker med to visninger om dagen til skoleelever og det er mellom 50-60 elever på hver visning.

En film som dette går ikke ut på dato. Jeg får fortsatt henvendelser ang. *Indian Summer* åtte år etter at den ble laget. Jeg skal også til VID i regi av SepRep i november 2019 og til UiT Norges arktiske universitet, Det helsevitenskapelige fakultet, Institutt for vernepleie ved UiT, Campus Harstad i januar 2020. Jeg har også en utestående avtale med Helsedirektoratet ved Mette Garvoll i løpet av høsten 2019.

Ellen Ugelstad
Regissør og produsent
Oslo, 2.september 2019

Vedlegg

1. Lenker til filmen, nettsider og strømming
2. Visninger
inkl. spesialvisninger og faginstitusjoner som har vist filmen.
3. Oversikt presseoppslag
4. Høydepunkter sosiale medier
5. Plakat og presskit
6. Korrespondanse / tilbakemeldinger (utvalg)
7. Intensjonsbrev SEP REP om bruk i undervisning

Lenker

MAKING SENSE TOGETHER TRAILER

<https://vimeo.com/290171891>

passord sefilm

MAKING SENSE TOGETHER FINAL_NO

<https://vimeo.com/265553298>

passord sefilm

FACEBOOK SIDE

<https://www.facebook.com/makingsensetogetherdocumentary/>

INSTA KONTO

https://www.instagram.com/twentyonepicturesno_/

NETTSIDE FILMEN

<http://www.makingsensetogether.com>

PRESSEOPPSLAG

<https://www.makingsensetogether.com/presse>

VIDEO ON DEMAND – VIMEO

<https://vimeo.com/ondemand/makingsensetogether>

Visninger festivaler

Oslo Pix, 6. juni 2018

Oslo Pix Politikk, 7. juni 2018 med konsert og panel

Bergen Internasjonale Film Festival 30. september 2018 med konsert og panel

Bergen Internasjonale Film Festival 1. oktober 2018

Humans International Film Festival, Valencia, Februar 2019

Human Rights Human Wrongs, Oslo, februar 2019 med panel

Human Rights Human Wrongs, Oslo, mars 2019 med skuespillere og komponist og kunstnersamtale moderert av Ane Hjort Guttu

DokFilm, Volda, april 2019

Nordic Docs, Fredrikstad, mai 2019 med kunstnersamtale moderert av Eva Lotta Sandberg

Spesialvisninger og foredrag

Oslo Pix Politikk, juni 2018

Visning, konsert med Bipolar Superstar og panel bestående av **Ellen Ugelstad** – filmskaper.

Stig Mass Andersen, musiker og forfatter under artistnavnet Bipolar Superstar. **Birgit Valla** – psykologspesialist, Stange kommune. **Kari Kjørås Kjos** (Frp). Ordstyrer: **Eva-Lotta Sandberg**. I samarbeid med **Rådet for psykisk helse** og **PIO – Pårørendesenteret**.

Årsmøte, Sep Rep, juni 2018

Visning og diskusjon i plenum

Amalie-dagene, august 2018

Foredrag og visning av filmen

Researcher's Night, Teknisk Museum, september 2018

Visning og workshop September 2018

Bergen Internasjonale Filmfestival, September 2018

Visning og konsert med Bipolar Superstar panel bestående av **Leif Jonny Mandelid** (psykologspesialist), **Sander Lindholm Andersen** (representant fra Psykologisk studentforening), **Stig Mass Andersen** (foredragsholder og musiker aka Bipolar Superstar), **Kjersti Toppe** (Stortingets helse og omsorgskomiteé, Senterpartiet) og **Ellen Ugelstad**
I samarbeid med Psykologisk studentforening

Den kulturelle skolesekken, oktober 2018

Undervisningsturne sammen med Eva Lotta Sandberg på Oslo skolene, ti skoler, 20 klasserom

Verdensdagen for psykisk helse, oktober 2018

Sagatun Brukerstyrte senter pluss Mental Helse, Hamar Kino
Visning og panel bestående av Gry Halvorsen, Mental Helse, Birgit Valla, Stangehjelpa, Rune Lundquist, Sagatun Brukerstyrt Senter, Benedicte Thorsen Dahl, Assisterende divisjonsdirektør Sykehuset Innlandet, Knut Olimstad enhetsleder for allmennpsykiatri på Elverum/Hamar DPS og Ellen Ugelstad, Filmskaper

Kjærlighet som medisin, Jakob Kirken, november 2018

Klipp fra filmen og foredrag

Litteraturhuset i Fredrikstad, november 2018

Visning, konsert og panel bestående av **Stig Mass Andersen**, aka Bipolar Superstar, foredragsholder og musiker, **Ellen Ugelstad**, filmskaper, **Merete Nasset**, aktivist og psykosehvisker, **Bjørn Dønheim**, konstituert klinikkssjef for psykisk helsevern og rus ved sykehuset østfold. Ordstyrer **Eva-Lotta Sandberg**

Nordfjoreid, november 2018

Nordfjord psykiatrisenter og Nordfjord BUP kompetanseprosjekt,
To fagdager for alle kommuneansatte, NAV, brukar- og pårørende-organisasjoner, i tillegg til ansatte ved psykiatrisenteret og BUP

Cinematket i Trondheim, desember 2018

med samtale moderert av Elin Kristensen i regi av Midtnorsk Filmsenter

Cinematket i Trondheim, desember 2018

Ekstravisning

TROMSØ UNN, desember 2018

SepRep etterutdanning, åpnings seminar
Visning, foredrag og gruppesamtaler i plenum

Rådhuset i Tromsø, desember 2018

Visning og samtale ledet av Eva Gran

LPP Tromsø, Verdensteateret, desember 2018

Visning og panel bestående av pårørende **Rita Jonas** fra LPP, overlege **Magnus P. Hald** ved UNN, filmskaper og pårørende **Ellen Ugelstad** og psykoseerfarer **Merete Nasset**.

Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo, januar 2019

Visning og panelsamtale, representanter fra brukar- og pårørendeorganisasjoner, profesjonene, og forskere på feltet vil delta i panelsamtalen: førsteamanuensis **Bente Weimand**, psykiater **Petter Andreas Ringen**, fagsjef i Pårørendealliansen **Anne-Grethe Terjesen**, filmskaper **Ellen Ugelstad** og **Mette Ellingsdalen** fra foreningen We Shall Overcome. Ordstyrer Reidar Pedersen (professor).

Den kulturelle skolesekken, mars 2019

Undervisningsturne sammen med Eva Lotta Sandberg på Oslo skolene ti skoler, 20 klasserom

HUMAN RIGHTS HUMAN WRONGS, Oslo mars 2019

Visning og panel – Er jeg en pakke? **Merete Nasset** er psykoseerfarer, menneskerettighetsaktivist og forsker, **Mette Garvoll** er avdelingsdirektør ved avdeling psykisk helse og rus hos Helsedirektoratet, **Anika Proff** – Forandringsfabrikken, **Ellen Ugelstad** er filmskaper og pårørende. **Petter Bugge** er spesialist i psykiatri og samfunnsmedisin, avdelingsleder på Søndre Oslo DPS . Moderator: **Tor Inge Martinsen**

Skjellfoss Psykiatriske Senter, mars 2019

Visning, konsert og panelsamtale med alle ansatte, pårørende og brukere

Trasopp klinikken, mars 2019

Visning av film, foredrag og diskusjon i plenum.

Nordic Docs med kunstnersamtale moderert av Eva Lotta Sandberg

Bruk av film i undervisning og fagdager

Senter for medisinsk etikk, Institutt for helse og samfunn

Det medisinske fakultet, Universitet i Oslo

Brukes i forskningsprosjektet Bedre Pårørendesamarbeid, 15 DPS og 6 helseforetak.

Varighet 3 år.

Mastergraden i Psykososialt arbeid, ved Høgskolen i Østfold

I vitenskapsteori og metodekurs

Varighet ett år

Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus

Margit Vånar, Anne Lise Kristensen

Varighet 3 år

Akershus universitetssykehus HF

AKU D, Akuttpsykiatrisk Avdeling

Liv Tellsgård, Seksjonsleder

Varighet ett år

Felles internundervisning for hele Akuttavdelingen med påfølgende gruppesamtale

Helse Bergen HF

Wenny Karin Bernes / Sep Rep Videre utdanning

Seksjonsleder

Haukeland universitetssjukehus

Varighet ett år

Presseoppslag

MONTAGES

Intervju med Ellen Ugelstad

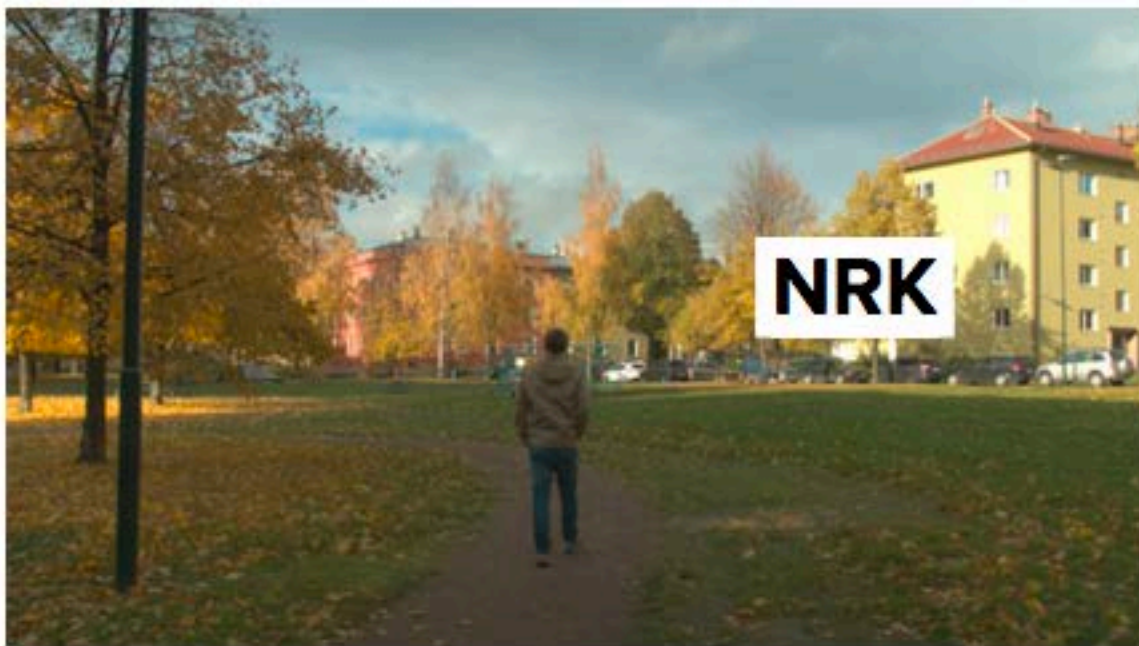
RUSHPRINT

Intervju: Kampen mot strukturene

MORGENBLADET

Intervju: Virkeligheten er verre enn i vårt manus

NRK

Man trenger en metookampanje i psykiatrien

KLASSEKAMPEN

Inn i psykiatrien av Guri Kulås

VÅRT LAND

Vitnesbyrd fra psykiatrien

STUDIO 2 - P2

Making Sense Together på HUMAN filmfestival denne uka. Intervju med Stig Mass Andersen og Ellen Ugelstad.

DAGSAVISEN

Skaper dialog med dokumentar om makt og avmakt i psykiatrien

AFTENPOSTEN

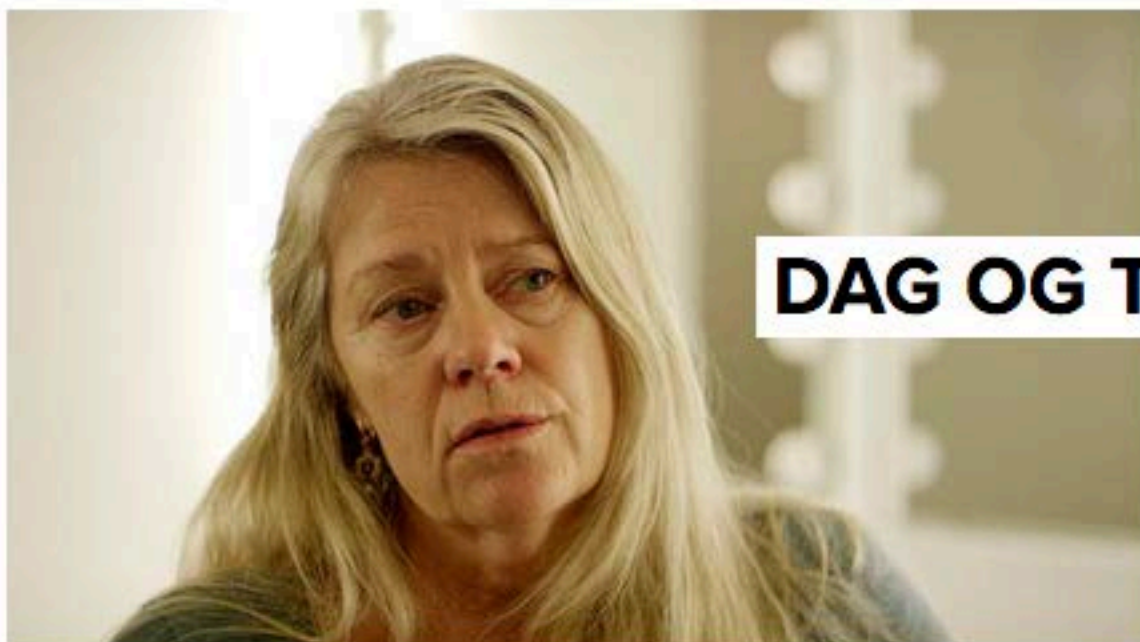
Disse filmene gleder vi oss til på årets Oslo Pix

NY TID

Makt og avmakt i norsk psykiatri

DAG OG TID

På innsida av byråkratiet

KLASSEKAMPEN

Bryt byråkratiske bur

FRAMTIDA.NO

– Først og fremst er han bror min.

TEMA Innlagt og skjernet

PSYKISK HELSE

SCHIZOFRENI
Grunnbok i krevende diagnose

SELVFØLELSE
Unngå å bli tråkket på

LONG LITT WOON
– Sorgen er usynlig

SPØR ADVOKATEN
Klage på tvang

INTERNASJONALT
Forberedt når jorden skjelver

KRISTIN FRIIS
Lydighetens traume

FORSKNING
Depresjon lik ved alkoholproblem

ELLEN UGELSTAD OM PSYKISK HELSEVERN:

– Systemet skaper avmakt

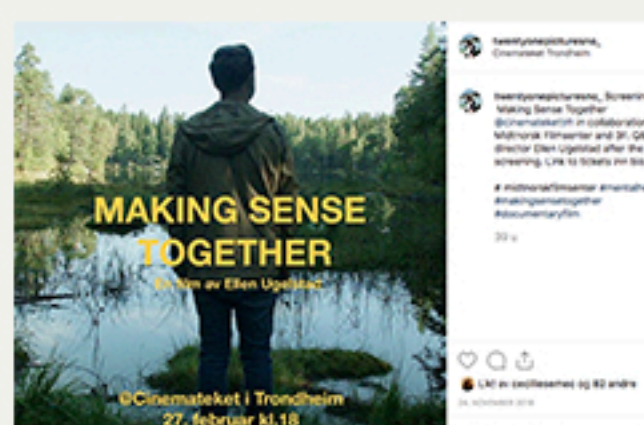
950

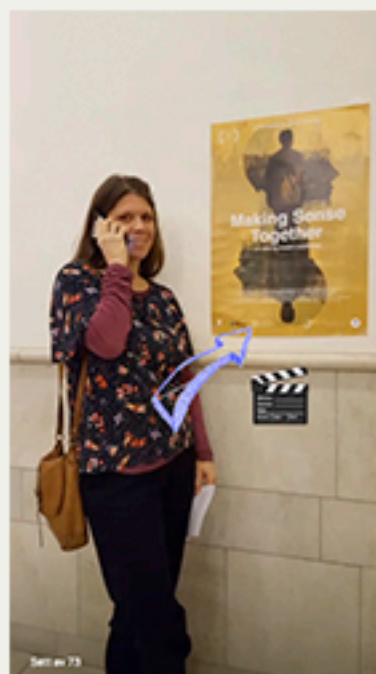
BLADET PSYKISK HELSE

Filmer avmakten

Noen høydepunkter fra sosiale medier

Plakat

Et filmessay av Ellen Ugelstad

Making Sense Together

- om makt og avmakt i psykiatrien

Regi: **Ellen Ugelstad** Manus: **Einar Sverdrup, Ellen Ugelstad** Foto: **Audun G. Magnæs, Ellen Ugelstad**
Klipp: **Kirsti Marie Hougen** Lyddesign: **Håkon Lammetun** Komponist: **Bergmund Waal Skaslien**
Utviklingsprodusent: **Kristian Mosvold, Substans Film** Produsert av: **Twentyone Pictures**
Medvirkende: **Edvin Anstensrud** Trine Wiggen **Stig Frode Henriksen** **Hilde Olaussen** Marianne Mørk Larsen **Toni Usman**
Christina Ørbekk Nikolaisen **Harriet Lexow** Stig Mass Andersen **Andreas Bøe Færo** Leif Jonny Mandelid

FOND FOR
LYD OG BILDE
Kulturrådet

Billedkunstnernes
Vederlagsfond

GRAND PIX
NORDIC
DOCUMENTARY
2018
slopix

OFFICIAL SELECTION
BIFF
BERGEN INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
2018

OFFICIAL SELECTION
LONG FEATURE DOCUMENTARY
FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA FICCIÓN DOCUMENTAL DE VALÈNCIA
FEST
2019

OFFICIAL SELECTION
HUMAN
INTERNATIONAL DOCUMENTARY FILM FESTIVAL
OSLO
2019

OFFICIAL SELECTION
DOKF:LM
2019

NORDIC DOCS
OFFICIAL SELECTION
2019

Et filmessay av Ellen Ugelstad

Making Sense Together

- om makt og avmakt i psykiatrien

Regi: **Ellen Ugelstad** Manus: **Einar Sverdrup, Ellen Ugelstad**
Foto: **Audun G. Magnæs, Ellen Ugelstad** Klipp: **Kirsti Marie Hougen**
Lyddesign: **Håkon Lammetun** Komponist: **Bergmund Waal Skaslien**
Utviklingsprodusent: **Kristian Mosvold, Substans Film** Produsert av: **Twentyone Pictures**
Medvirkende: **Edvin Anstensrud, Trine Wiggen, Stig Frode Henriksen,**
Christina Ørbekk Nikolaisen, Hilde Olaussen, Marianne Mørk Larsen,
Toni Usman, Harriet Lexow, Stig Mass Andersen, Andreas Boe Færø, Leif Jonny Mandelid

FOND FOR
LYD OG BILDE
Kulturrådet

Billedkunstnernes
Vederlagsfond

Korrespondanse og tilbakemeldinger (et utvalg)

From: Phil Loring Phil.Loring@tekniskmuseum.no
Subject: SV: Link til filmen, eng. Versjon
Date: 24 August 2018 at 15:20
To: Ellen Ugelstad ellen@twentyonepictures.com

PL

Ellen,

Very nice to meet you too. I just watched the film again, and I hope you won't mind if I share two impressions.

(1) The scene where the mother talks about how crowded the stage would be if all the professionals, temps, medicines, restraints, documents, and books were brought in. This hit me personally and powerfully when I watched it in Norwegian, and again in English. It feels to me like she describes just what it's like to be a curator trying to make an exhibition about healthcare. I felt like your whole film was right there, in a nutshell, in that scene, because you deliberately didn't put those things onto the stage (via animation or props or CGI magic or whatever), yet you kind of did get them all into the film.

(2) When the mother calls the professionals around the table to account, and they all look away, that reminded me of something I haven't thought about in a long time. About 10 years ago, I was hospitalized in London. I was manic and psychotic and convinced I could control anyone on the ward simply by making eye-contact. After a couple days of that, all the staff collectively decided they would no longer make eye-contact with me. It was horrible and clever and made me livid. Yet I remember feeling like I had an immense amount of power, and like it was only the inertia and stupidity of the institution, the way that staff had their hands professionally tied, that protected them from me (and my raw power). And their professionalism was reflected in the way they refused to look at me.

Anyway, just felt like sharing that. Tusen takk for making this thoughtful film.

Best,
Phil

PS. I noticed a couple typos in the English textplates (not the subtitles, those look fine): Stanford and tameable.

Fra: Ellen Ugelstad [<mailto:ellen@twentyonepictures.com>]
Sendt: 23. august 2018 09:00
Til: Phil Loring <Phil.Loring@tekniskmuseum.no>
Emne: Link til filmen, eng. Versjon

Hei fint å hilse på deg i dag.

<https://vimeo.com/280028435>

Passord sefilm

Ellen Ugelstad
Director and producer
90923247

From: Liv Tellsgård Liv.Tellsgard@ahus.no
Subject: Making sense together
Date: 13 February 2019 at 12:56
To: ellen@twentyonepictures.com

LT

Hei

Jeg var så heldig å få være tilstede under fremvisning av din film med påfølgende paneldebatt på Blindern forrige uke. Filmen din er knallgod og alle som jobber innen psykiatri bør se den!

Jeg er seksjonsleder på en akuttpsykiatrisk seksjon på Ahus og har veldig lyst til å vise filmen din for ansatte her. Jeg tenker at din film på en meget god måte får frem ulike dilemmaer og problemer vi møter, og er en god hjelp til å forstå avmakten en som pasient eller pårørende, men også ansatt, kan oppleve i møte med psykiatrien. Jeg forsto det slik at man kan kjøpe rettigheter til å vise filmen? Dersom det er mulig er vi på Ahus veldig interessert.

På forhånd takk☺

Mvh Liv

Liv Tellsgård

Seksjonsleder

Akershus universitetssykehus HF

AKU D, Akuttpsykiatrisk Avdeling

1478 LØRENSKOG

Tlf: +47 02900 (sentralbord)

Mob 911 35 575

E-Post: liv.tellsgard@ahus.no

Web: www.ahus.no

 Tenk miljø – ikke skriv ut denne om det ikke er absolutt nødvendig!

From: Anne-Lise Kristensen Anne-Lise.Kristensen@ombudet.no
Subject: SV: Hei.
Date: 6 March 2019 at 14:28
To: Ellen Ugelstad ellen@twentyonepictures.com
Cc: Hilde Birkeland hilde.birkeland@ombudet.no, Margit Vånar Margit.Vanar@ombudet.no

---

AK

Så utrolig hyggelig av deg. Jeg så filmen på Blindern og hørte deg der. Du var god og filmen treffer spikeren på hodet.

Nå er jeg en av dine mange ambassadører som anbefaler filmen til alle og enhver!

Mvh

Anne-Lise Kristensen
ombud

Lille Grensen 7
0159 Oslo
Mobil: 95 73 31 75
Sentralbordet: 23 13 90 20
ombudet.no

Følg oss på [facebook](#) og [twitter](#)

Intensjonsbrev fra Sep Rep om videre bruk

From: Liv Tellsgård Liv.Tellsgard@ahus.no
Subject: Making sense together
Date: 13 February 2019 at 12:56
To: ellen@twentyonepictures.com

LT

Hei

Jeg var så heldig å få være tilstede under fremvisning av din film med påfølgende paneldebatt på Blindern forrige uke. Filmen din er knallgod og alle som jobber innen psykiatri bør se den!

Jeg er seksjonsleder på en akuttpsykiatrisk seksjon på Ahus og har veldig lyst til å vise filmen din for ansatte her. Jeg tenker at din film på en meget god måte får frem ulike dilemmaer og problemer vi møter, og er en god hjelp til å forstå avmakten en som pasient eller pårørende, men også ansatt, kan oppleve i møte med psykiatrien. Jeg forsto det slik at man kan kjøpe rettigheter til å vise filmen? Dersom det er mulig er vi på Ahus veldig interessert.

På forhånd takk☺

Mvh Liv

Liv Tellsgård

Seksjonsleder

Akershus universitetssykehus HF

AKU D, Akuttpsykiatrisk Avdeling

1478 LØRENSKOG

Tlf: +47 02900 (sentralbord)

Mob 911 35 575

E-Post: liv.tellsgard@ahus.no

Web: www.ahus.no

 Tenk miljø – ikke skriv ut denne om det ikke er absolutt nødvendig!